

УДК 35.078.3: 356.35

DOI 10.36.030/2664-3618-2019-69-74

Олександр Устименко,

кандидат наук з державного управління,
старший науковий співробітник, доцент кафедри глобалістики,
європейської інтеграції та управління національною безпекою,
Національна академія державного управління при Президентові України
<https://orcid.org/0000-0002-0003-0790>

Петро Сніцаренко,

доктор технічних наук,
старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник
Центру воєнно-стратегічних досліджень,
Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського
<https://orcid.org/00000-0002-6525-7064>

Юрій Саричев,

кандидат технічних наук,
старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник
Центру воєнно-стратегічних досліджень,
Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського
<https://orcid.org/00000-0003-1380-4959>

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У ВОЄННІЙ СФЕРІ ЯК ОБ'ЄКТ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття присвячена дослідженню підходу до визначення терміна «державне управління у воєнній сфері». При цьому проаналізовано сучасні погляди фахівців щодо визначення сутності державного управління, зокрема й у воєнній сфері. Зазначено існуючі недоліки та причини їх виникнення, у тому числі такі, що пов'язані з недосконалістю та розмитістю термінологічної бази вітчизняного законодавства, а також сформульовано проблему щодо цієї наукової категорії. На основі викладення та порівняльного аналізу понять «воєнна сфера» і «сфера оборони» зроблено висновок щодо їх фактичної тотожності з позицій законодавства України. На підставі цього висновку запропоноване нове визначення воєнної сфери (сфери оборони) як галузі діяльності органів державної влади, сил оборони, органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ, організацій і громадян та громадських об'єднань України, яка пов'язана з організацією і проведенням заходів підготовки держави до оборони та ведення оборони держави у разі збройної агресії проти неї. Такий підхід дає змогу вперше запропонувати визначення терміна «державне управління у воєнній сфері» як системної наукової категорії, що базується на положеннях національного законодавства України та кібернетичній сутності моделі функціонування системи державного управління у воєнній сфері, яка має такі основні елементи: орган державного управління у воєнній сфері, виконавчий орган, об'єкт управління та орган державного моніторингу (контролю) результатів державного управління (це дії або стан об'єкта управління). Відповідно до цього підходу державне управління у воєнній сфері розглядається як практичний, організуючий вплив держави, який справляють Верховна Рада України та Президент України на сукупний виконавчий орган управління, що включає всю вертикаль органів виконавчої влади, сили оборони, органи місцевого самоврядування, а також підприємства, установи, організації і громадян та громадські об'єднання України.

Ключові слова: державне управління, кібернетична модель управління, воєнна сфера, сфера оборони, державне управління у воєнній сфері, система державного управління у воєнній сфері.

Постановка проблеми. Із часу здобуття Україною незалежності однією з актуальних наукових проблем є розробка теорії державного управління в різних сферах життєдіяльності. У цій роботі одним із принципово важливих напря-

мів вважається формулювання базових понять теорії державного управління як аксіоматичної платформи становлення та розвитку цієї галузі знань із метою подальшого їх утілення в практичну діяльність.

Особливе місце в загальній теорії державного управління займає її розділ, який стосується державного управління у військовій сфері. Оскільки теорія державного управління в Україні перебуває на стадії активного формування, то цей стан є характерним і для управління воєнною сферою. З огляду на те, що на сьогодні теоретичні основи державного управління у військовій сфері опрацьовані недостатньо повно, в офіційних документах різного рівня, які є методологічною основою для практики, часто виявляється нечіткість і неоднозначність деяких визначень та формулювань. Це призводить до неадекватних практичних дій, зокрема в управлінні воєнною сферою, що є проблемою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні вчені та фахівці (Семенченко, 2007; Телелим, 2007; Івашенко, 2008; Баранов, 2014; Саричев, 2016) приділяють увагу проблемі розвитку теорії державного управління у військовій сфері, зокрема її понятійно-категоріальному апарату. Однак, зважаючи на факти неузгодженості, а в деяких випадках на суперечності формулювань одних і тих самих термінів, понять, визначень, що часто зустрічаються в різних документах чинної нормативно-правової бази, можна зробити висновок, що сьогодні це питання потребує подальших досліджень.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Недостатня увага до розроблення понятійно-категоріального апарату, зокрема в частині державного управління у військовій сфері, обмежує можливості щодо розробки та впровадження ефективних механізмів реалізації державної політики і державного управління в цій сфері через недосконалість відповідної законодавчої та нормативної бази, адже склалася ситуація, коли в офіційних документах вживаються нестандартизовані терміни, на які відсутні визначення. Так, законодавством України дотепер не визначені часто вживані та принципово важливі терміни «воєнна сфера» і «сфера оборони», а також залежне від них поняття «державне управління у військовій сфері», що перешкоджає адекватному розумінню сутності системи державного управління в цій сфері.

Метою статті є обґрунтування визначення терміна «державне управління у військовій сфері» на основі попереднього викладення та аналізу понять «воєнна сфера» і «сфера оборони», а також розгляду системи державного управління у військовій сфері як системи кібернетичної.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для адекватного розгляду питань державного управління у військовій сфері першочергово необхідно визначитися щодо розуміння сутності термінів «воєнна сфера» і «сфера оборони», їх характерних рис, особливостей та взаємозв'язку.

Розпочнемо з терміна «воєнна сфера». У законодавчих актах України (Законі України «Про національну безпеку України», Воєнній доктрині України, Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, Стратегічному оборонному бюлетені України, Стратегії національної безпеки України) поряд із терміном «воєнна сфера» використовуються такі терміни, як: «сфера воєнної безпеки», «сфера оборони», «сфера національної безпеки і оборони», «сфера воєнної політики», «воєнно-економічна сфера», «військово-технічна сфера», «сфера військового будівництва» тощо. Більше того, у ст. 28 Закону України «Про національну безпеку України» однозначно виділено три сфери: воєнну, оборони, військового будівництва. Але ні в цьому Законі, ні в інших законодавчих актах України не знаходимо визначень цих термінів, що перешкоджає розумінню теоретичних та практичних механізмів їх застосування роздільно.

Між тим зауважимо, що визначення терміна «воєнна сфера» вже досить давно надано у військових стандартах, але, на жаль, у різних редакціях. Так, у військовому стандарті ВСТ 01.004.001 – 2004 (01) «Воєнна безпека. Основні положення» визначено: «воєнна сфера – сфера діяльності суб'єктів забезпечення національної безпеки щодо захисту національних інтересів від потенційних і реальних зовнішніх та внутрішніх воєнних загроз; частина сфери життєдіяльності особистості, суспільства і держави, яка пов'язана із забезпеченням воєнної безпеки» (ВСТ 01.004.001 – 2004 (01), 2004, с. 7). У військовому стандарті ВСТ 01.004.002 – 2007 (01) «Воєнна безпека. Стратегічне планування. Терміни та визначення» зазначено: «воєнна сфера – усі аспекти, пов'язані з будівництвом, підготовкою та діяльністю збройних сил в мирний та воєнний час, а також підготовка населення до війни, збройного конфлікту» (ВСТ 01.004.001 – 2007 (01), 2007, с. 9).

На нашу думку, обидві дефініції мають певні вади (Устименко, 2019, т. 3, с. 84–86). У першому визначенні допущено подвійне тлумачення цього терміна, а також наявна тавтологія: «воєнна сфера – сфера...», а у другому визначенні повне узагальнення стосується лише збройних сил, хоча необхідно розглядати всі складові, які дотичні до оборони держави в будь-який час.

На наш погляд, із позиції України, яка не лише декларує миролюбну політику, а й реально проводить її щодо інших держав, поняття «воєнна сфера» і «сфера оборони» є синонімічними, отже, тотожними, оскільки пов'язані із сутністю війни та потребами обов'язкового використання **зброї** для захисту свого державного суверенітету та територіальної цілісності.

Для більшої переконливості розглянемо сутність термінів «війна» і «оборона».

Війна – організована **збройна** боротьба між двома або декількома державами або суспільними класами (Короткий тлумачний словник, 2004, с. 74).

Для умов України в широкому розумінні *оборона* – система політичних, економічних, соціальних, воєнних, наукових, науково-технічних, інформаційних, правових, організаційних, інших заходів держави щодо підготовки до **збройного** захисту та її захист у разі **збройної** агресії або **збройного** конфлікту (Закон України «Про оборону України»).

У вузькому розумінні *оборона* – вид бойових дій військ (сил), що застосовується з метою відбиття наступу (ударів) військ (сил) противника... Сутність оборони полягає в поразці угруповань противника... Це досягається нанесенням по них ударів різними видами **зброї**... (Воєнний енциклопедический словарь, 2007, с. 622).

Наведене означає, що в сучасних умовах для України як держави розділяти та розглядати окремо поняття «воєнна сфера» і «сфера оборони» в політичному сенсі, теоретичних напрацюваннях та практичних діях нелогічно і недоцільно.

Оскільки сфера оборони України регламентована Законом України «Про оборону України», то поняття «воєнна сфера» (еквівалентно поняттю «сфера оборони») має *узагальнено відображати сутність його положень*. Базуючись на цьому, можна запропонувати актуальне для України таке визначення: **воєнна сфера (сфера оборони)** – діяльність органів державної влади, сил оборони, органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ, організацій і громадян та громадських об'єднань України, яка пов'язана з організацією та проведенням заходів підготовки держави до оборони й веденням оборони держави у разі збройної агресії проти неї.

Таким чином, державне управління у воєнній сфері, як об'єкт практичної діяльності, доцільно розглядати під кутом зору наведеного визначення, розуміючи, що для здійснення цього процесу має діяти відповідна система. Звернемо увагу на особливості функціонування такої системи, що є необхідним для подальших висновків.

Беручи до уваги зазначене і зважаючи на потребу реалізації кібернетичної моделі функціонування системи державного управління у воєнній сфері, про що, зокрема, наголошено фахівцями Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України (Саричев, 2016, с. 153–160; Сніцаренко, Саричев, 2016, с. 7–19; Сніцаренко, Вещицький, 2009, с. 23–33), необхідно розглядати її основні елементи: *орган державно-*

го управління у воєнній сфері, виконавчий орган, об'єкт управління та орган державного моніторингу (контролю) результатів державного управління (це дії або стан об'єкта управління).

Виходячи із положень Конституції України та законів України «Про національну безпеку України» і «Про оборону України» стає можливим визначення щодо *органу державного управління у воєнній сфері (суб'єкта державного управління), який слід вважати сукупним, де одним із органів державного управління є Верховна Рада України, а другим – Президент України*. При цьому Верховна Рада України здійснює законодавче регулювання питань сфери оборони та реалізує право на парламентський контроль у цій сфері, а Президент України є Верховним Головнокомандувачем ЗС України та здійснює *керівництво у сфері оборони (отже, у воєнній сфері)* як шляхом реалізації низки процедур (видання указів, розпоряджень, наказів та директив), так і поточного або оперативного контролю (моніторингу) стану їх виконання. Це означає, що в Україні діють два контури державного управління у воєнній сфері, які доцільно назвати *регуляторним* (з боку Верховної Ради України) та *процедурним* (з боку Президента України).

Оскільки, крім Верховної Ради України, інші суб'єкти воєнної сфери за державним статусом є виконавчими органами, а серед них інститут Президента України визначено керівним у сфері оборони, то, крім нього, інші суб'єкти цієї сфери необхідно вважати виконавчим органом у системі державного управління у воєнній сфері (також сукупним). Отже, цей *сукупний виконавчий орган утворюють інші органи державної влади, сили оборони, органи місцевого самоврядування, а також підприємства, установи, організації і громадяни та громадські об'єднання України*. Ці складові виконавчого органу та результати їх діяльності безпосередньо чи опосередковано є підконтрольними та підзвітними Верховній Раді України і Президентові України.

Отже, на основі вищенаведеного, можна запропонувати таке важливе визначення, а саме: **державне управління у воєнній сфері** – це практичний, організуючий вплив держави, який справляють Верховна Рада України та Президент України на діяльність органів виконавчої влади, сил оборони, органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ, організацій і громадян та громадських об'єднань України з метою організації та проведення заходів підготовки держави до оборони й ведення оборони держави у разі збройної агресії проти неї.

Це визначення дає змогу з'ясувати роль та місце кожного із суб'єктів воєнної сфери у складному процесі державного управління в цій сфері.

Висновки. Запропоноване визначення терміна «державне управління у воєнній сфері» дає можливість забезпечити єдиний методологічний підхід до розуміння, планування, організації та реалізації системи державного управління у цій сфері за кібернетичним принципом функціонування як найбільш ефективний.

На основі кібернетичного принципу управління визначено основні два елементи системи державного управління у воєнній сфері – орган державного управління, який слід вважати сукупним, де однією складовою є Верховна Рада України, а другою – Президент України та ви-

конавчий орган у цій системі (також сукупний), який складають вертикаль органів виконавчої влади, сили оборони, органи місцевого самоврядування, а також підприємства, установи, організації і громадяни та громадські об'єднання України.

Перспектива подальших досліджень зумовлюється потребою розгляду інших складових у кібернетичному контурі системи державного управління у воєнній сфері (зокрема органу моніторингу), їх принципового визначення, окреслення ролі та місця, а також особливостей механізмів взаємодії всіх елементів цієї системи.

Список використаних джерел

- Баранов О. П., Устименко О. В. Уточнення понять «воєнна організація держави» та «сектор безпеки». *Економіка та держава*. 2014. № 1. С. 115–119.
- Військовий стандарт ВСТ 01.004.001-2004 (01) «Воєнна безпека. Основні положення». Затверджено наказом начальника Головного центру управління метрології і стандартизації (Воєнстандарту) Міністерства оборони України від 21.12.2004 № 61. Київ: МО України, 2004. 21 с.
- Військовий стандарт ВСТ 01.004.002 – 2007 (01). «Воєнна безпека. Стратегічне планування. Терміни та визначення». Затверджено наказом начальника Центрального управління метрології і стандартизації – Головного метролога Збройних Сил України від 30.03.2007 № 36. Київ: МО України, 2007. 36 с.
- Военный энциклопедический словарь. Москва: Эксмо, 2007. 1024 с.
- Воєнна доктрина України: Указ Президента України від 24.09.2015 № 555/2015 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року Про нову редакцію Воєнної доктрини України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/555/2015> (дата звернення: 02.05.2019).
- Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення: 19.06.2019).
- Про оборону України: Закон України. *Нормативно-правова база у галузі безпеки і оборони України*. Київ: Центр дослідження армії, конверсії і роззброєння, 2016.
- Іващенко Г. І. Управління військами (силами): термінологічний аспект. *Наука і оборона*. 2008. № 4. С.48–53.
- Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України: Указ Президента України від 14.03.2016 № 92 «Про рішення РНБО України від 4 березня 2016 року “Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України”». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/92/2016>. (дата звернення: 02.05.2019).
- Короткий тлумачний словник української мови. Київ: Вид. центр «Просвіта», 2004. 608 с.
- Саричев Ю. О. Теоретичний підхід до інформаційного забезпечення в системі державного управління у воєнній сфері. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2016. № 4 (83). С. 153–160.
- Семенченко А. І. Методичний підхід до розробки понять сектору безпеки та Воєнної організації держави, обґрунтування їх призначення, складу, структури та зв'язків між собою. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2007. № 4. С.13–30.
- Сніцаренко П. М. Організаційні основи державної системи забезпечення інформаційної безпеки України у воєнній сфері. *Інформаційна безпека людини, суспільства, держави*. 2012. № 2 (9). С. 46–52.
- Сніцаренко П. М., Вещицький І. В. Витоки і сутність інформаційної безпеки України у воєнній сфері та проблемні питання її забезпечення. *Національна безпека: український вимір*: щокв. наук. зб. РНБО ІПНБ, 2009. № 5 (24). С. 23–33.
- Сніцаренко П. М., Саричев Ю. А. Теоретичні підходи до визначення сутності інформаційного забезпечення в системі державного управління. *Науково-інформаційний вісник Академії національної безпеки*. 2016. № 1–2 (9–10). С. 7–19.
- Стратегічний оборонний бюлетень України: Указ Президента України від 06.06.2016 № 240 Про рішення РНБО України від 20 травня 2016 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України». URL: <http://www.president.gov.ua/documents/2402016-20137> (дата звернення: 03.05.2019).
- Стратегія національної безпеки України: Указ Президента України від 26.05.2015 № 287 Про рішення РНБО України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015> (дата звернення: 02.05.2019).

Телелим М. В. Деякі міркування щодо визначення категорій «воєнна організація держави» та «військове формування». *Наука і оборона*. 2007. № 4. С. 7–9.

Устименко О. В. Інституційно-управлінська складова воєнної сфери. *Інституалізація публічного управління в Україні в умовах євроінтеграційних та глобалізаційних викликів*: матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 24 трав. 2019 р.): у 5 т. Київ: НАДУ, 2019. Т. 3. С. 84–86.

References

- Baranov, O. P., Ustymenko, O. V. (2014). Utochnennya ponyat voyenna orhanizatsiya derzhavy ta sektor bezpeky [Clarification of the concepts of the military organization of the state and the security sector]. *Ekonomika ta derzhava*. Vol. 1. Pp. 115–119. (in Ukr.)
- Hrynchyshyn, D. H. (eds by) (2004) Korotkyj tлумachnyj slovnyk ukrainskoi movy [Short explanatory dictionary of the Ukrainian language]. Kyiv: Vyd. tsentr “Prosvita”. 2004. 608 p. (in Ukr.)
- Ivaschenko, G. I. (2008). Upravlinnya viys'kamy (sylamy): terminolohichnyy aspekt [Management of troops (forces): the terminological aspect]. *Nauka i oborona*. Vol. 4. P. 48–53. (in Ukr.)
- President of Ukraine (2015), Decree “On the decision of the Council of National Security and Defense of Ukraine dated September 2, 2015 “About the new edition of the Military Doctrine of Ukraine”. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/555/2015> (Accessed 04 May 2019). (in Ukr.)
- President of Ukraine (2016), Decree “On the decision of the Council of National Security and Defense of Ukraine dated March 4, 2016 “On the Concept of Development of the Security and Defense Sector of Ukraine”. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/92/2016> (Accessed 02 May 2019). (in Ukr.)
- President of Ukraine (2016), Decree “On the decision of the Council of National Security and Defense of Ukraine dated May 20, 2016 “Strategic Defense Bulletin of Ukraine”. Available at: <http://www.president.gov.ua/documents/2402016-20137> (Accessed 03 November 2019). (in Ukr.)
- Sarychev, Yu.O. (2016). Teoretychnyi pidkhid do informaciihogo zabezpechennya v systemi derzhavnogo upravlinnya u voyennij sferi [Theoretical approach to information support in the system of public administration in the military sphere]. *Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine*. Vol. 4 (83). Pp.153–160. (in Ukr.)
- Semenchenko, A. I. (2007). Metodichnyy pidkhid do rozrobky poniat sektoru bezpeky ta Voyennoyi orhanizatsiyi derzhavy, obgruntuvannya yikh pryznachennya, skladu, struktury ta zvyazkiv mizh soboyu [Methodological approach to the development of concepts of the security sector and the military organization of the state, justification of their purpose, composition, structure and links with each other]. *Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine*. Vol. 4. pp. 13–30. (in Ukr.)
- Snitsarenko, P. M. (2012) Orhanizatsiini osnovy derzhavnoi systemy zabezpechennia informatsiinoi bezpeky Ukrainy u voieniij sferi. *Informatsiina bezpeka liudyny, suspilstva, derzhavy* [Organizational bases of the state system of information security of Ukraine in the military sphere. *Information security of the person, society, state*]. № 2 (9). P. 46–52. (in Ukr.)
- Snitsarenko, P. M., Sarychev Yu. A. (2016) Teoretychni pidkhody do vyznachennia sutnosti informatsiinoho zabezpechennia v systemi derzhavnogo upravlinnia. *Naukovo-informatsiinyi visnyk Akademii natsionalnoi bezpeky* [Theoretical approaches to determining the essence of information support in the system of public administration. *Scientific-informative bulletin of the National Security Academy*]. № 1–2 (9–10). P.7–19. (in Ukr.)
- Snitsarenko, P. M., Veshchytsky I. V. (2009) Vytoky i sutnist informatsiinoi bezpeky Ukrainy u voieniij sferi ta problemni pytannia yii zabezpechennia. *Natsionalna bezpeka: ukrainskyi vymir* Origins and essence of information security of Ukraine in the military sphere and problems of its security. *National security: the Ukrainian dimension*. № 5 (24). P. 23–33. (in Ukr.)
- Strategy of National Security of Ukraine: Decree of the President of Ukraine dated 05/26/2015 № 287 On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated May 6, 2015 “On the Strategy of National Security of Ukraine”. *Legislation of Ukraine*. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015> (Accessed 02 May 2019). (in Ukr.)
- Telelym, M. V. (2007). Deyaki mirkuvannya shchodo vyznachennya katehoriy “voyenna orhanizatsiya derzhavy” ta “viyskove formuvannya” [Some considerations regarding the definition of the categories “military organization of the state” and “military formation”]. *Nauka i oborona*. Vol. 4. P. 7–9. (in Ukr.)
- The Law of Ukraine “On the Defense of Ukraine” vid 6 hrudnia 1991 roku №1932-XII (2016). *Normatyvno-pravova baza u haluzi bezpeky i oborony Ukrainy*. Kyiv: Tsentr doslidzhennia armii, konversii ta rozbzbroiennia. Pp. 67–81. (in Ukr.)
- The Verkhovna Rada of Ukraine (2018), The Law of Ukraine “Pro natsionalnu bezpeku Ukrayiny”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (Accessed 19 June 2019). (in Ukr.)
- Ustymenko, O. V. (2019). Instytutsiyno-upravlinska skladova voyennoyi sfery *Instytualizatsiya publichnogo upravlinnya v Ukrayini v umovakh yevrointehratsiynnykh ta hlobalizatsiynnykh vyklykiv: materialy shchorichnoyi vseukrayinskoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi za mizhnarodnoyu uchastyu*. Kyiv: NAPA. Vol. 3. pp.84–86. (in Ukr.)

Vijskovyj standart VST 01.004.001-2004 (01) "Voienna bezpeka. Osnovni polozhennia" [Military security. Substantive provisions. Terms and definitions]. Zatverdzheno nakazom nachalnyka Holovnoho tsentru upravlinnia metrolohii i standartyzatsii (Voienstandartu) Ministerstva oborony Ukrainy vid 21.12.2004 № 61. (in Ukr.)

Vijskovyj standart VST 01.004.002 – 2007 (01). "Voienna bezpeka. Stratehichne planuvannia. Terminy ta vyznachennia" [Military security. Strategic planning. Terms and definitions]. Zatverdzheno nakazom nachalnyka Tsentralnoho upravlinnia metrolohii i standartyzatsii – Holovnoho metroloha Zbrojnykh Syl Ukrainy vid 30.03.2007 № 36. (in Ukr.)

Voennyj entsyklopedycheskyj slovar' [Military Encyclopedic Dictionary] (2007). Moskva: Eksmo, 2007. 1024 p. (in Rus.)

Oleksander Ustyenko,

Ph.D in Public Administration,

Associate professor of the Faculty for Globalistics, Eurointegration

and National Security Management, Senior Researcher,

National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

Petro Snitsarenko,

Doctor of Technical Sciences,

Senior research worker, Leading research worker,

National University of Defense of Ukraine after Chernyakhovskiy

Yurii Sarychev,

Ph.D in Technics Sciences,

Senior research worker, Leading research worker,

National University of Defense of Ukraine after Chernyakhovskiy

PUBLIC ADMINISTRATION IN MILITARY SPHERE AS AN OBJECT OF TERMINOLOGY AND PRACTICAL ACTIVITY

The article is devoted to exploring an approach to define the concept «public administration in military sphere».

The contemporary views by specialists as regarding to definition of the essence of public administration, in particular in military sphere, are analyzed. The current shortcomings and causes of their origin are marked, including those related to imperfection and diffuses of terminological base of the domestic legislation, and also a problem around that scientific category is formulated. On the basis of exposition and comparative analysis of the concepts «military sphere» and «sphere of defense», the conclusion on their equivalence from the point of view of the Ukrainian law is made. On the basis of that conclusion the authors propose a new definition of the military sphere (sphere of defense) as an area of activity of public authorities, defense forces, local self-government bodies, as well as enterprises, institutions, organizations, citizens and NGOs of Ukraine, which is related to the organization and carrying out measures on preparation of the state for defense and conducting defense of the state in case of military aggression against it. This approach makes it possible to propose for the first time the definition of concept «public administration in military sphere» as a systematic scientific category, based on provisions of the national legislation of Ukraine, as well as on cybernetic nature of the model of functioning of the system of public administration in military sphere, with its following basic elements: public administration body in military sphere, executive body, object of administration, and body of public monitoring (control) of the results of public administration (whether the actions or status of the object of administration). According to such an approach, public administration in military sphere is considered as a practical, organizing impact of the state exercised by the Verkhovna Rada of Ukraine and the President of Ukraine on the cumulative executive administration body that includes the entire vertical of executive bodies, defense forces, local self-government bodies, as well as enterprises, institutions, organizations, citizens and NGOs of Ukraine.

Keywords: public administration, cybernetic case frame, military sphere, sphere of defense, public administration in military sphere, system of public administration in military sphere.

Матеріал надіслано 20 липня 2019 р.

Цитування:

Устименко О., Сніцаренко П., Саричев Ю. Державне управління у воєнній сфері як об'єкт термінології та практичної діяльності. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. 2019. Вип. 1. С. 69–74.

Повна версія статті доступна також на сторінці:

<http://zbirnyk-nadu.academy.gov.ua>